

Pris 30 penni.

En rolig spökhistoria

och samfärdig samt mycket lärorik
berättelse om huru fort

krymplingen Mathias Palm

blef helbregdagjord samt huru hastigt och
lustigt han återfick förmågan, att ej
allenast gå utan äfwen med
god fart springa.

Satt i rimnad vers

af

— M — S — J.

Stenäs Tryckeri Aktiebolag, 1893.

1. För jemnt etthundra år tillbaks
på Urby prestgård satt
herr Möring såsom prost och war
af ärens mödor matt,
men lifasom tillförne sträng
ännu förutan prut, —
hans tjenstefolk fick nog minsann
sig „lära weta hut“.

2. Gudfruktig war han såsom det
ofs höfves en och hwar,
förnämligast en kyrkans man,
som herdetitel bar. —
För det han ej försmädde guld,
hvem honom tadla kan? —
I rikedom sin life han
i landet icke fann.

3. Ordentlig war han framför allt
och punktlig med bested; —
han hade i sitt hus infört
den kristligt fromma sed,
att flockan nio hwarje kwäll
förrätta astonbön
med allt sitt gårds- och arbetsfolk
af man- och kvinnofön.

4. Med ringning ifrån kyrkans torn,
som stod just därinwid
han lät påkalla allt sitt folk
precis wid sagda tid,

att samla sig till andakt i
prestgårdens stora sal
och höja tanken upp till Gud
från denna forgedal.

5. Hans drängars skyldighet det war,
att noga passa på
med denna sammanringning, men
i tur den skulle gå, —
th gubben Moring satte främst
på ordning största wigt. —
Gudnåde den som djärfdes att
försumma denna pligt. —

6. Det war en mörk novemberkväll.
Därute stormen tjöt
och regnet ned ur swarta moln
i strida strömmar bröt.
Den söndagskväll'n så dystert war,
att helst man inne satt
i ro och nändes icke ens
utjaga hund och katt.

7. Till Arby prestgård nyss i tjänst
antagits fjerran från
en man, groflemmad, stuf och stark,
— en ödemarkens son.
Han myndig ålder ren uppnått
för ett år eller par,
men till förstånd och sinnelag
han barn blott ännu war.

8. Wid kyrkans östra gafvel stod
i den tidsandans kraf
en fordomtima utaf sten
uppförd familjegraf,

hwari en kapten Mittlers lit,
wäl balsameradt låg. —
Att wåga nalkas denna graf
behöfdes modig håg.

9. Ja, mera mod än det blef Pehr
beskärvt uppå hans lott,
th många hemsta jagor om
kaptenen länge gått
i bygden kring; — om Pehr dem blott
förnummit litet förr,
i Arby skulle han wäl då
ej öppnat någon dörr.

10. Nu satt han tyft och undanstymd
i stugans mörksta vrå. —
Det war ej godt att kunna se
hwad där han tänkte på; —
men handen, hwari hufwudet
han stödde, stafs som rö
för vinden och hans röda kind
war blifwen hwit som snö.

11. Af spökhistorier drängen Matts
besatt ett rikt förråd, —
wid brasans sten han slutat nyss
förtälja om de död,
kaptenen efter döden än'
ifrån sin graf begått,
th ingen ro i den han fick
för sina stora brott.

12. Så mente Matts. — Dock länge ej
han tungan stilla höll,
men talte om hur Anders ut-
för tornets trappa föll,
nedkastad af kapten en kväll,

för det han drifstigt tog
från marken upp en sten och den
mot griften wäldigt slog.

13. Förbi den skräckinjagande
afslidnes slutna graf
man måste gå, så ofta man
till tornet sig begaf. —
Ej under då, att Behr i kväll
förlorat all sin sans,
widsteplig, mörkrädd som han war,
ty turen — den war hans.

14. Uppsträmd och ängslig saft han där
allena i sin vrå
och hörde hagelblandadt regn
mot rutan häftigt slå.
Som oftast höjde han ändå
med oro blicken opp
till uret, som han gerna nu
sett stanna i sitt lopp.

15. Men brasan re'n utbrunnen war,
mot slutet kvällen led,
ty framåt tiden ständigt gick
och uret följde med.
Trefwärt på nio re'n det war,
och Behr fann ingen tröst, —
förtwifladt rädslan stridde än'
med modet i hans bröst.

16. Till slut dock fruktan seger wann,
och Behr ifrån sin plats
uppstod och ställde först sin bön
till den munwige Watts; —
enträget bad han honom om,

att i sitt ställe gå
och ringa in till aftonbön, —
betalt han skulle få.

17. Han pengar och traktering bjöd
men utan resultat,
och wände sig derefter till
en annan sin lamrat,
förgäfwes bad han honom och,
en tredje lifafå, —
de wille för betalning ej
ens ut med honom gå.

18. Men i ett hörn af stugan låg
uppå sin bädd af halm
en dit ankommen tiggare,
benämnd Mathias Palm.
Därdig, som han sägs, med skjuts
han fördes ifrån gård
till gård omkring och lefde så
af goda men'stors wård.

19. Behjertande den stackars Behrs
förtwiflansfulla nöd
och tänkande, att den som dött
en gång, förblir och dödd,
beslöt han, att förtjena hwad
af Behr nyjs rikligt nog
utlofwats för så ringa tjenst,
och så till ordet tog: —

20. „Jag redau swag och gammal är
samt nu desutom sjut
och sedan många år tillbaks
beröfwad föttrens bruk; —
men rädd för döda är jag ej, —

mig lämna de i fred,
och bär du mig, nog följer jag
emot betalning med."

21. Bestört såg Behr med stolt förakt
på krymplingen i trån
och vredgades till först, förty
han höll hans tal för hån, —
men när han sånn hur allvarsamt
hans strumpna anlet var
och ringningstiden förestod, —
så gaf han detta svar:

22. „Det sägs, att vålnader få lätt
förtörnas nattetid,
när storm och regn besvära dem,
och om det gäller strid
med spöket, är din hjälp för mig
af intet värde alls, —
dock tar jag dig på ryggen med, —
slå armen kring min hals!"

23. Han böjde sig till golfwet ned
och på sin breda rygg
han gubben fick, men kände sig
med bördan föga trygg,
ty ångest speglade hans blick,
med bäsivan hjertat slog,
när högt besträttad han med hast
sig ut ur stugan drog.

24. Nu hade slumpen ställt så till,
att tvänne skälmar just
på samma tid till Mörings gård
sig smugit ganska tyst.
Den aften ej förwisst de ut

i loflig affitt gått, —
ty under warina stugans tak
de wida bättre mått.

25. Nej, — deras affigt war, att nu
i mörkret stjåla bort
ifrån sin prost en gumse af
den stora smarta sort,
som enkom för hans eget bord
på gården föddes opp,
och därför göddes mycket väl
inunder årets lopp.

26. I hwalfwet under tornet nyfs
de fattat sitt beslut
om sättet hur' sitt bofstreck häft
de kunde föra ut: —
att gripa rofwet en af dem
i tysthet skulle gå,
den andra uti hwalfwet där
på utfik walsamt stå.

27. Försiktigt treswade sig Behr
i mörkret fram sin wäg.
Mathias Palm på skuldrorna
tillsporde honom: — „säg, —
hur är det, — wacklande du går
och darrar som ett löf?" —
Dock — Behr allenast framåt steg
för alla frågor döf.

28. Men wägen upp till tornet gick
igenom hwalfwet just,
där en af skälmarne nu satt
och log inom sig tyst,
förty han trodde re'n sig se

kamraten nalkas trygg
från prostens stora ladugård
med gumpen på sin rygg.

29. När Behr så intill hvalfvet kom,
där hofwen satt och bet
förnöjd på busjen och steg fram
och frågte: — „är han fet?“ —
då slängde Behr sin börda ned
i marken, så den skalf,
och tog till fötters hem igen
från tornets dystra hvalf.

30. Ej djärfdes han en enda gång,
att flyktigt se sig om,
men hörde dock, att någon än'
balefter honom kom. —
Hvem säg han störta efter sig
på ganska friska ben
i stugan in? — So, — tiggare'n som
han ansett för kapten.

31. På Urby prestgård ringdes ej
den kvällen in till bön,
ej heller fick Mathias Palm
af Behr betingad lön, —
men sina fötters bruk igen
han fick ju hastigt nog; —
på dem han sedan stadigt gick
allt ända tills han dog.

32. Historien om Mathias Palm
enhvar den lärdom ger,
att falskhet och bedrägeri

dock Gud i himlen ser
och att, när hycklar'n anar minst,
hans kåpa ryckes bort
af Honom, som i hjertat ser
och wet deßs rätta fort.

33. Enhvar uppriktig därför war,
ej som Mathias Palm
bedräglig där i stugan han
som krympling låg på halm;
ty bäst han intet wiste af,
så styrde Gud det så,
att hyckleriet dock till slut
uppdagadt blef ända.

34. Historien lär oss än' en sak,
som nu jag säga will: —
fast inga spöken funnits har
ej heller finnas till,
så ser dem likväl mången än'
— på ljusan dag ibland, —
emedan ännu ingen djärfts,
att taga dem i hand.

35. Ty hade Behr frimodigt upp
i kyrkotornet gått,
så skulle tjuftwen nog minsann
till slut fått ganska brädt,
att ta' till fötters hem igen
samt lämna Palm och Behr
i fred, att ringa in till bön,
som det war seden där.

